

Анонимизиран текст

Превод

C-148/20 - 1

Дело C-148/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

16 март 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Amtsgericht Köln (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

20 януари 2020 г.

Ищец:

АС

Ответник:

Deutsche Lufthansa AG

[...]

постановено на 20 януари 2020 г.

[...]

Amtsgericht Köln

Определение

по дело

АС срещу Deutsche Lufthansa AG

Amtsgericht Köln (Районен съд Кьолн)

на 28 октомври 2019 г.

[...]

определи:

I. Спира производството по делото.

II. Отправя до Съда на Европейския съюз следния преюдициален въпрос:

„Съвместима ли е Директива ЕС 2016/681 от 27 април 2016 г. с членове 7 и 8 от Хартата на основните права по отношение на следните въпроси:

1. С оглед на членове 7 и 8 от Хартата на основните права определени ли са достатъчно PNR-данните, които трябва да се предават съгласно Директивата?

2. С оглед на приложното ѝ поле и предвид членове 7 и 8 от Хартата на основните права въвежда ли Директивата достатъчно обективно разграничение при събирането и предаването на PNR данни по отношение на естеството на полетите **[ориг. 2]** и равнището на заплахата в дадена страна, както и по отношение на съпоставянето с базите данни и образците?

3. Съвместим ли е фиксираният и недиференциран срок за съхраняване на всички PNR данни с членове 7 и 8 от Хартата на основните права?

4. Предвижда ли Директивата достатъчна процесуалноправна защита на пътниците във въздушния транспорт по отношение на използването на съхраняваните PNR данни с оглед на членове 7 и 8 от Хартата на основните права?

5. Предвид членове 7 и 8 от Хартата на основните права гарантира ли Директивата в достатъчна степен равнището на защита на основните права в ЕС при предаването на PNR данни на органи на трети държави чрез други трети държави?

Мотиви

I.

Спорът се отнася до предявен от ищеца срещу авиокомпанията ответник иск да преустанови предаването на неговите резервационни данни съгласно Fluggastdatengesetz на Федерална република Германия (Закон за обработка на резервационните данни за пътниците във въздушния транспорт, наричан по-нататък „FlugDaG“) за полет, първоначално резервиран за 5 март 2020 г. от Мюнхен до Анкара и обратен полет на 10 март 2020 г. до Мюнхен.

2

На 10 юни 2017 г. в Германия влиза в сила Gesetz über die Verarbeitung von Fluggastdaten (Закон за обработката на резервационни данни за пътниците във въздушния транспорт) за транспониране на Директива 2016/681. Директива 2016/681 (наричана по-нататък „Директивата за PNR данни“) от 4 май 2016 г. се отнася до използването на резервационни данни за пътниците (наричани по-нататък „PNR данни“) с цел предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления. Тази директива урежда предаването на PNR данни за пътниците във въздушния транспорт от държавите — членки на Европейския съюз, на трети държави и от трети държави на държави членки, както и обработката на такива [ориг. 3] данни. Член 2 съдържа отворена клауза за националните законодатели, съгласно която могат да бъдат включени и вътрешни за ЕС полети. Член 4 от посочената директива задължава държавите членки да създадат звено за данни за пътниците, което отговаря за събирането на PNR данни за пътниците при въздушните превозвачи, съхраняването и обработването на тези данни и предаването им на компетентните органи, както и за обмена на PNR данни и на резултатите от обработването им. Освен това съгласно член 8 от Директивата всички въздушни превозвачи са длъжни да предават чрез метода „push“ определените в приложение I PNR данни за пътниците на звеното за данни за пътниците на държавата членка, на чиято територия ще се приземи самолетът или от чиято територия ще излети. Съгласно членове 9 и 11 от Директивата освен това е възможно искането и предаването на PNR данни между звената за данни за пътниците, а при определени условия и предаването на PNR данни на трети държави. Член 12 предвижда съхраняване на данните за срок от 5 години и след изтичане на срок от шест месеца деперсонализиране чрез прикриване на определени елементи от данните, с които може да се идентифицира пътникът. На последно място, член 6 от Директивата урежда обработването на PNR данни от звената за данни за пътниците, като е възможно автоматично съпоставяне на данните с базите данни и така наречените образци. FlugDaG транспонира разпоредбите в националното право. Като звено за данни за пътниците е определена Bundeskriminalamt (Федерална следствена служба), а Bundesverwaltungsamt (Федерална административна служба) действа като орган, обработващ данните на звеното. Ответникът е длъжен по закон да предава всички PNR данни за пътници на граждански полети, които излитат от Германия и кацат в друга държава или кацат в Германия от друга държава.

Ищецът иска от ответника да не предава на Bundeskriminalamt данните му за резервираните полети до Анкара и обратно. До настоящия момент ответникът не е изпълнил това искане.

Според ищеца разпоредбите на FlugDaG противоречат на правото на Съюза и освен това предаването на данни накърнява неговото общо право на защита на личността под формата на информационно самоопределение. В настоящия спор ищецът предявява срещу ответника иск за преустановяване на нарушение. [ориг. 4]

Ответникът счита, че искът за преустановяване на нарушение е недопустим и ищецът не се нуждае от правна защита. Освен това критерият за проверка е самото предаване на данни от него.

Bundesrepublik Deutschland, представлявана от Bundeskriminalamt, встъпва в спора в подкрепа на ответника.

II.

Разрешаването на спора зависи от законосъобразността на задължението на ответника по FlugDaG да предаде PNR-данните за ищеца на встъпилата страна в подкрепа на ответника, Bundesrepublik Deutschland. Според настоящия състав от сключения между страните договор за въздушен превоз и при всички положения от член 1004, параграф 1, второ изречение от Bürgerliches Gesetzbuch (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BGB“) по аналогия и от член 823 от BGB произтича задължение на ответника да не предоставя лични данни без достатъчно правно основание, тъй като това би представлявало нарушение на правата на ищеца в контекста на общото право на защита на личността под формата на информационно самоопределение. За сметка на това ищецът ще трябва да търпи това предаване, ако FlugDaG представлява достатъчно правно основание. Това обаче предполага, че основанието на този закон, Директива 2016/681, е в съответствие с правото на Съюза, по-специално с Хартата на основните права, и по-конкретно с членове 7 и 8 от нея. Ако Директивата нарушава правото на Съюза, транспонирането ѝ в националното право чрез FlugDaG също ще бъде незаконосъобразно и в отношенията между страните този закон не може да обоснове предаването на PNR данни за ищеца от ответника на встъпилата страна.

III. [ориг. 5]

Остават съмнения относно съвместимостта на Директивата с членове 7 и 8 от Хартата на основните права:

Член 7 от Хартата защитава личния живот. Член 8 от Хартата се отнася до личните данни на дадено лице. Защитени са личните данни във връзка с личния живот. Директивата за PNR данни обхваща такива данни. Предвидено е да се събират, съхраняват и обработват лични данни в PNR записи. Така членове 7 и 8 от Хартата са засегнати от Директивата.

Член 8, параграф 2 от Хартата допуска обработването на лични данни за точно определени цели и въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание. Целта от общ интерес е да се гарантира обществената сигурност. Тази цел оправдава сериозната намеса в защитената от членове 7 и 8 от Хартата област. Такива

цели се преследват с Директивата за PNR данни. Тя цели предотвратяване, разкриване, разследване и наказателно преследване на терористични престъпления и тежки престъпления. Мерките, насочени към тази цел, обаче трябва да бъдат пропорционални. Ограниченията на защитата на личните данни трябва да се въвеждат в границите на строго необходимото. Затова е необходимо Директивата да съдържа ясни и точни правила, уреждащи обхвата и прилагането на предвидените в нея мерки.

Оттук следват следните пет въпроса:

1.

Въз основа на припомнените по-горе изисквания към Директивата за PNR данни, PNR данните, които се събират и предават, трябва да бъдат определени ясно и точно, в противен случай липсва достатъчна яснота. Съгласно точки 8 и 12 от приложение I към Директивата за PNR данни съответните данни включват по-специално информация за редовни пътници и общи забележки. Това, което се има предвид под информация за редовни пътници, изглежда неясно. Това може да включва единствено съобщение относно участието в [ориг. 6] програми за премии за редовни пътници или конкретна информация за полетите и резервациите на участващо в такава програма лице. При общите забележки се попълва свободен текст. Директивата не уточнява какво може или трябва да бъде вписано. Естеството и обхватът на информацията, която може да е включена в тази точка, не са изчерпателно определени, като не е предвидено никакво ограничение. Следователно възниква въпросът, формулиран в точка 1, дали с оглед на членове 7 и 8 от Хартата за основните права Директивата е достатъчно точна по отношение на подлежащите на предаване PNR данни.

2.

На следващо място, с оглед на припомнените по-горе изисквания в приложното си поле Директивата трябва да бъде пропорционална. Директивата не прави никакво разграничение между вида на полетите, във връзка с които се предават PNR данни. Обхванати са всички международни полети, независимо от страната на произход или местоназначението, или наличието на конкретна или засилена заплаха в дадена страна. Посредством отворената клауза това приложно поле може да бъде разширено и по отношение на тази област в ЕС. С оглед на данните не се прави разграничение във връзка с преследваните с Директивата цели, борбата с

тероризма и тежките престъпления, по-специално по отношение на опасността или надеждността на съответните лица. Съмнително е дали тя отговаря и на изискването съхраняването на данните да отговаря на обективни критерии, които изясняват връзката между съхранените лични данни и преследваните цели.

Този въпрос за пропорционалността се поставя отново в допълнителния въпрос доколко са налице достатъчни процесуалноправни, съответно материалноправни норми за по-нататъшното използване на PNR данните. Член 6, параграф 3 от Директивата предвижда превантивно съпоставяне на предадените PNR данни със съществуващите бази данни и образци. Не се уточнява при какви законови условия трябва да се направи това съпоставяне. В рамките на пропорционалността в това отношение следва да се вземе предвид и връзката между цел и средства. Целта е уточнена по-подробно в приложение II към Директивата. За всички посочени цели обаче се предвижда в еднаква степен обработването на данни, без да се прави [ориг. 7] разграничение в каква степен съпоставянето на данните допринася действително за разкриването или предотвратяването на всяко от изброените престъпления.

Следователно възниква въпросът, формулиран в точка 2, дали с оглед на приложното ѝ поле и предвид членове 7 и 8 от Хартата на основните права Директивата въвежда достатъчно обективно разграничение при събирането и предаването на PNR данни по отношение на естеството на полетите и равнището на заплахата в дадена страна, както и по отношение на съпоставянето с базите данни и образците.

3.

В съответствие с изложеното по-горе намесата трябва да се ограничи до строго необходимото. Съгласно член 12 от Директивата за PNR данни PNR данните се съхраняват за срок от 5 години от предаването им, като след изтичане на срок от шест месеца се извършва деперсонализиране на данните, което при наличието на допълнителни предпоставки може да бъде отменено. Не се прави разграничение по отношение на конкретни обстоятелства, засягащи дадено лице, дали то представлява опасност или не. По-специално се съхраняват и PNR данни за вече отпътували лица, които не са заподозрени, без в случая да е възможно да се установи връзка с целите на посочената директива. Следователно се поставя въпросът дали периодът за съхраняване е ограничен до строго необходимото. Оттук следва формулираният в точка 3 въпрос дали фиксираният и недиференциран срок за съхранение на всички PNR данни е съвместим с членове 7 и 8 от Хартата на основните права.

4.

Намесата в защитата на личните данни трябва не само да бъде обоснована, но и нейната законосъобразност да може да бъде предмет на съдебен контрол. Възниква въпросът дали и в каква степен самата директива предвижда такава процесуалноправна защита чрез независими контролни органи. Член 12, параграф 3 от Директивата предвижда, че отмяната на деперсонализирането изисква одобрението от съдебен орган или друг национален орган. С оглед на членове 7 и 8 от Хартата на основните права обаче процесуалноправната защита от намеса би могла да наложи по-задълбочена проверка от административни органи или съдилища, включително преди предаването, **[ориг. 8]** съхраняването и използването на данните. Оттук следва формулираният в точка 4 въпрос дали с оглед на членове 7 и 8 от Хартата на основните права Директивата предвижда достатъчна процесуалноправна защита на пътниците във въздушния транспорт по отношение на използването на съхранените PNR данни.

5.

Накрая, необходимостта от ограничаване на защитата на личните данни до строго необходимото се отнася до отношенията с третите държави, към които се предават PNR данни. За да се гарантира спазването на приложимото равнище на защита в ЕС и при такива предавания, е възможно да са необходими мерки, които да го гарантират. Такива мерки не са предвидени в съответния член 11 от Директивата. От това следва петият и последен въпрос дали с оглед на членове 7 и 8 от Хартата на основните права Директивата гарантира в достатъчна степен равнището на защита на основните права на Европейския съюз при предаването на PNR данни на органите на трети държави чрез други трети държави.

[...]